

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren
25. juni 2014

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 251 (Alm. del) af 14. april 2014 stillet efter ønske fra Jesper Petersen (S)

Spørgsmål

Ministeren bedes vurdere de fordelingsmæssige konsekvenser fordelt på familietyper af Det Konservative Folkepartis vækstudspil: "Konservativt vækstudspil 2014. Oplæg til forårets vækstforhandlinger"?

Svar

Besvarelsen tager udgangspunkt i Finansministeriets vurdering af provenuvirkningerne af Det Konservative Folkepartis vækstudspil, *jf. Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 250 af 14. april 2014*. Det er imidlertid ikke alle elementerne i vækstudspillet, der vurderes at have betydning for husholdningerne.

Det fremgår af oversigten i *bilag 1* til denne besvarelse, hvilke elementer i udspillet, der skønnes at kunne have betydning for husholdningerne, og som derfor i udgangspunktet indgår i familietypeeksemplerne.

Ændringer i ligningsmæssige fradrag og skatter har direkte betydning for husholdningernes rådighedsbeløb, mens afgiftslempelser på varer, der indgår i husholdningernes forbrug, vil indebære en fremgang i det reale rådighedsbeløb gennem en reduktion i priserne.

Derudover kan afgiftslempelser for virksomheder have indirekte betydning for husholdningerne, fordi lempelser af afgifter på virksomhederne over tid helt eller delvist nedvælttes til husholdningerne gennem højere lønninger. Det vil på sigt indebære en omtrent proportional fremgang i rådighedsbeløbet både for personer i beskæftigelse og på overførsler, idet overførselsindkomsterne som følge af satsreguleringen omtrent følger lønudviklingen. I besvarelsen forudsættes det beregningsteknisk, at hele virkningen nedvælttes allerede fra 2015.

Med udgangspunkt i denne fremgangsmåde vil både en LO-familie med to børn og en LO-familie uden børn kunne opleve en fremgang i familiens reale rådighedsbeløb (inkl. afgiftslempelserne for både husholdninger og virksomheder) svarende til ca. 1.300 kr. årligt, mens en tilsvarende funktionærfamilie vil kunne have fremgang på ca. 5.700 kr. årligt, *jf. tabel 1 nedenfor*.

Heri indgår imidlertid ikke de fordelingsmæssige konsekvenser af de i udspillet forudsatte besparelser på det offentlige forbrug i form af nulvækst i det offentlige forbrug i 2015. Denne besparelse vil reducere værdien af det offentlige forbrug målt fra inputsiden. I besvarelsen er de forudsatte ændringer i udgifterne til offentligt forbrug derfor indregnet som en ækvivalent ændring i borgernes såkaldte udvidede forbrugsmuligheder, jf. bl.a. svar på *Finansudvalgets spørgsmål nr. 202 af 28. februar 2014*¹.

Udspillet vurderes samlet set at være underfinansieret med i størrelsesordenen 2³/₄-3³/₄ mia. kr. i 2015, jf. *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 250. af 14. april 2014*. I nærværende besvarelse er det beregningsteknisk forudsat, at denne manko finansieres via en yderligere reduktion i det offentlige forbrug, som ligeledes er indregnet som en ækvivalent ændring i borgernes udvidede forbrugsmuligheder.

De fordelingsmæssige virkninger af det lavere offentlige forbrug følger en revideret metode, hvor det offentlige forbrug er fordelt ud på familietyperne efter indkomst inden for fire forskellige familiekatogier: 25-59-årige med børn, 25-59-årige uden børn, studerende uden børn og personer i alderen 65 år og opefter. Dermed tager metoden højde for, at børnefamilier og ældre typisk har et større træk på offentlige services end familier uden børn.

Det er beregningsteknisk lagt til grund, at den forudsatte mindrevækst i det offentlige forbrug kan fordeles på en måde, der svarer til sammensætningen af det nuværende offentlige forbrug. Det indebærer, at godt 50 pct. af den betragtede ændring i det offentlige forbrug udgøres af såkaldt individualiserbart offentligt forbrug – hvilket omfatter daginstitutioner, uddannelse, voksen- og efteruddannelse, hospitalbenyttelse, sygesikringsydelse, plejehjem og hjemmepleje – mens ca. 20 pct. af ændringen udgøres af såkaldt ikke-individualiserbart individuelt forbrug (fx tilskud til teaterbilletter) og knap 30 pct. udgøres af såkaldt kollektivt offentligt forbrug (fx veje og politi).

Den hermed forudsatte ændring i det individualiserbare offentlige forbrug tillægges end fordelingsvirkning svarende til fordelingen af forbruget på de omfattede områder, mens den forudsatte ændring i det ikke-individualiserbare individuelle forbrug og det kollektive offentlige forbrug fordeles ligeligt på alle personer i befolkningen.

Når beregningen af de fordelingsmæssige konsekvenser af udspillet udvides med virkningen af reduktionen i det offentlige forbrug, vil LO-familien med børn samlet set kunne opleve en et fald på ca. 3.600 kr. årligt i de udvidede forbrugsmuligheder (ændring i det reale rådighedsbeløb tillagt ændringen af værdien af offentligt

¹ Det bemærkes, at den konkret anvendte metode på en række punkter er ændret i forhold til beskrivelsen i svar på *Finansudvalgets spørgsmål nr. 202 af 28. februar 2014*.

forbrug), mens LO-familien uden børn samlet set vil have en reduktion på 180 kr., *jf. tabel 1.*

Funktionærfamilien med børn vil ligesom LO-familien med børn også i højere grad påvirkes negativt af det lavere offentlige forbrug isoleret set, men vil fortsat kunne have en fremgang i familiens udvidede forbrugsmuligheder på ca. 1.100 kr. årligt, *jf. tabel 1.*

Tabel 1

Virkning af K's vækstudpil på det årlige reale rådighedsbeløb og udvidede forbrugsmuligheder i 2015

	LO-familie med to børn	LO-familie uden børn	Funktionærfamilie med to børn
Kroner, 2014-niveau			
Nedsættelse af indkomstskat	2.090	2.090	2.170
Afskaffelse af grøn check og fradrag for faglige kontingenter	-4.870	-4.290	-1.730 ¹⁾
Lavere afgifter	3.080	2.570	3.860
Ændring i reale rådighedsbeløb	300	370	4.300
Lavere virksomhedsafgifter	1.000	930	1.390
Ændring i reale rådighedsbeløb inkl. virksomhedsafgifter	1.300	1.300	5.690
Lavere offentligt forbrug på 6,7 mia. kr. (Heraf er 3,5 mia. kr. til finansie- ring af manko i 2015 ²⁾)	-4.860	-1.480	-4.560
Ændring i reale rådighedsbeløb inkl. lavere offentligt forbrug (udvidede forbrugsmuligheder)	-3.560	-180	1.130
<i>Do. i pct. af rådighedsbeløb</i>	<i>-1,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,2</i>

- 1) Familien får ikke udbetalt grøn check, da indkomsten er over bortfaldsgrænsen.
- 2) I besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 250 af 14. april 2014 er underfinansieringen opgjort til 2¾-3¾ mia. kr. Med forudsætningerne i familietypeeksemplerne opgøres underfinansieringen til 3,5 mia. kr. Forskellen skyldes, at provenuet fra øget konkurrenceudsættelse i besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 250 af 14. april 2014 opgøres som et interval mellem 0,0 og 1,0 mia. kr., mens det i nærværende besvarelse opgøres til 0,0 mia. kr.

Anm.: Alle familier bor i ejerbolig.

Kilde: Egne beregninger på basis af Økonomi- og Indenrigsministeriets familietypermodel, Danmarks Statistiks forbrugsundersøgelse og stikprøver på 33,3 pct. af befolkningen.

De indregnede lempelser med direkte betydning for husholdningernes rådighedsbeløb omfatter blandt andet den forudsatte forhøjelse af beskæftigelsesfradraget med 0,92 pct.-point svarende til en forhøjelse af det maksimale beskæftigelsesfradrag med 3.700 kr.

Hertil kommer en reduktion af topskattesatsen med 6 pct.-point, der dog ingen betydning har for hverken LO-familierne eller funktionærfamilien, der begge har en indkomst under topskattegrænsen.

De forudsatte finansieringselementer med direkte betydning for husholdningernes rådighedsbeløb omfatter en afskaffelse af den grønne check (almindelig grøn check, supplerende grøn check og tillæg til grøn check) og fradraget for faglige kontingenter.

For familier med en tilstrækkelig høj indkomst bortfalder den grønne check, hvilket er tilfældet for funktionærfamilien. Afskaffelsen af den grønne check og fradraget for faglige kontingenter har derfor størst betydning for LO-familien, *jf. tabel 1*.

Det bemærkes, at såvel den grønne check som maksimumsgrænsen for faglige kontingenter er fastsat som nominelle beløb, der ikke reguleres i takt med udviklingen i priser og lønninger. Dermed reduceres den reale værdi af beløbene over tid. Det betyder, at virkningen af at afskaffe hhv. den grønne check og fradraget for faglige kontingenter ligeledes bliver mindre over tid.

Virkningen af afgiftslempelserne afhænger af familiens disponible indkomst, idet en højere disponibel indkomst forudsættes at indebære en større afledt virkning i kroner. Dermed har afgiftslempelserne størst betydning for funktionærfamilien, som har den højeste disponible indkomst, *jf. tabel 1*.

Trækket på offentlige service er størst for familier bestående af børn og ældre med relativt lave indkomster. Dermed vil finansieringen gennem en reduktion i det offentlige forbrug på 6,7 mia. kr. – herunder den beregningsteknisk forudsatte reduktion af det offentlige forbrug til dækning af den opgjorte underfinansiering, der forudsættes til ca. 3½ mia.kr. i 2015 – have størst betydning for LO-familien og funktionærfamilien med børn, *jf. tabel 1*.

I Det Konservatives Folkepartis vækstudspil indgår derudover lempelser af kapital- og aktieindkomstbeskatningen. I Familietypermodellen er det forudsat, at standardfamilietyperne ikke har positiv kapitalindkomst. Derfor har lempelsen ingen betydning for familietypeeksemplerne i denne besvarelse. I det omfang en familie faktisk har positiv kapitalindkomst, vil en lavere kapital- og aktieindkomstbeskatning kunne medvirke til at øge familiens rådighedsbeløb.

I *tabel 2* fremgår den årlige virkning i 2015 for flere forskellige familietyper både opgjort som ændringer i det reale rådighedsbeløb - henholdsvis inklusive og eksklusive virksomhedsafgifter – og som ændringer i de udvidede forbrugsmuligheder (dvs. ændring i reale rådighedsbeløb inklusive ændring i værdien af det offentlige forbrug). Den relativt store fremgang for direktørfamilien kan primært henføres til reduktionen af topskatten.

Det bemærkes, at opgørelsen af både virkningen af afgifterne og det offentlige forbrug er forbundet med betydelig usikkerhed og vil variere med husholdningernes karakteristika, herunder sammensætningen af privat forbruget og det faktiske træk på offentlige services.

Tabel 2

Virkning af K's vækstudspil på en række familietypers årlige reale rådighedsbeløb og udvidede forbrugsmuligheder i 2015

	Ændring i reale rådighedsbeløb	Ændring i reale rådighedsbeløb inkl. virksomhedsafgifter	Ændring i reale rådighedsbeløb inkl. offentligt forbrug (udvidede forbrugsmuligheder)	I pct. af rådighedsbeløb
Kroner, 2014-niveau				
LO-familie med 2 børn	290	1.300	-3.560	-1,1
LO-familie uden børn	370	1.300	-180	-0,1
Enlig LO-arbejder uden børn	430	910	-200	-0,1
Privatansatte funktionærer med 2 børn	4.300	5.690	1.130	0,2
Direktørfamilie med 2 børn	31.150	33.030	28.840	4,2
Pensionistpar med en ATP	-1.330	-780	-3.090	-1,8
Par på førtidspension, ny ordning	-1.150	-530	-2.380	-1,2
Enlig dagpengemodtager uden børn	-1.230	-890	-1.960	-2,2
Par på kontanthjælp (efter 6 måneder) med 2 børn	-1.250	-560	-5.810	-2,9

Anm.: LO-familien med to voksne, funktionærfamilien og direktørfamilien bor i ejerbolig, mens de øvrige familier bor i lejebolig.

Kilde: Egne beregninger på basis af Økonomi og indenrigsministeriets familietypemodel, Danmarks Statistiks forbrugsundersøgelse og stikprøver på 33,3 pct. af befolkningen.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon

Bilag 1

Bilagstabel 1

Oversigt over elementer i K's vækstudspil, som indgår i familietypeberegningerne

	Anslået provenuvirkning efter tilbageløb og adfærd	Umiddelbar provenu- virkning for husholdninger (Indregnet i familie- typeeksempler)
1. Merudgifter i alt	-11,1	17,8
<i>Heraf:</i>		
<i>A) Personskatter</i>		
Højere beskæftigelsesfradrag ¹⁾	-1,0	1,7
Nedsættelse af topskattegrænsen med 6 pct.-point ²⁾	-2,5	5,5
Lavere og simple kapitalbeskatning	-1,3	1,7
<i>B) Afgifter på dagligvarer</i>		
Afskaffelse af afgifter på dagligvarer inkl. stop for indeksering	-2,5	3,8
Lempelse af afgifter på grænsehandelsfølsomme varer inkl. stop for indeksering	-1,7	2,7
<i>C) Energiafgifter³⁾</i>		
Konkurrencetjek af PSO	-1,5	1,7
NOx-afgiften rulles tilbage ⁴⁾	-0,3	0,4
Regulering af CO2-afgift på proces	-0,3	0,3
2. Finansiering i alt	8,5	-10,1
<i>Heraf:</i>		
Nulvækst i det offentlige forbrug i 2015	3,0	-3,2
Øget konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver	0,0	0
Afskaffelse af grønne check	4,4	-5,3
Stop for fradrag til fagforeninger	1,1	-1,6
3. Husholdninger netto, ekskl. underfinansiering	-2,6	7,7
Merudgifter uden effekt på husholdninger	-3,2	-
Finansiering uden effekt på husholdninger	2,3	-
4. Anslået underfinansiering 2015⁵⁾	-3,5	-3,6
5. Husholdninger netto i alt (3.+4.)		4,1

Anm.: Det er som udgangspunkt den umiddelbare provenuvirkning af de enkelte forslag i udspillet, der indgår i familietypeberegningerne, mens det er virkningen efter tilbageløb for moms og afgifter samt afledt adfærd, der indgår i den samlede provenuvurdering af udspillet.

- 1) Der forudsættes en selvfinansieringsgrad på ca. 20 pct.
- 2) Der forudsættes en selvfinansieringsgrad på ca. 40 pct.
- 3) Nedvæltningen af energiafgifter i lønnen er baseret på provenuet opgjort efter tilbageløb og anden adfærd, men før arbejdsudbudsvirkninger.
- 4) Det forudsættes, at ca. 40 pct. af NOx-afgiften hviler på husholdningerne og derfor har direkte virkning på det reale rådighedsbeløb, mens den resterende andel hviler på virksomhederne og dermed nedvælttes til husholdningerne gennem højere lønninger.
- 5) I besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 250 af 14. april 2014 er underfinansieringen opgjort til 2¾-3¾ mia. kr. Med forudsætningerne i familietypeeksemplerne opgøres underfinansieringen til 3,5 mia. kr.

Kilde: Baseret på Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 250 af 14. april 2014.